



HNB

Trg hrvatskih velikana 3, 10002 Zagreb  
tel.: 01 45 64 555 / faks: 01 46 10 551, 45 50 726, 46 10 591  
teleks: 22 569 / [www.hnb.hr](http://www.hnb.hr) / mb 3269817

**Očitovanja na primjedbe dobivene tijekom javne rasprave na  
NACRT ODLUKE  
o metodi izračuna premija sustavu osiguranja depozita**

## UVOD

Hrvatska narodna banka je objavila na svojim internetskim stranicama poziv na javnu raspravu vezanu uz Nacrt Odluke o metodi izračuna premija sustavu osiguranja depozita (dalje u tekstu: Odluka).

Komentari, sugestije ili pitanja na predloženi nacrt Odluke dostavljali su se na adresu elektroničke pošte [omidsod@hnb.hr](mailto:omidsod@hnb.hr) **zaključno do 27. listopada 2015.**

Zaprimljene primjedbe i prijedlozi te očitovanja na njih prezentiraju se u nastavku dokumenta, grupirani prema pojedinim područjima Odluke.

## OPĆENITE PRIMJEDBE

### 1.a. Komentari u javnoj raspravi

U kontekstu teksta članka 21. Zakona o osiguranju depozita molimo koristiti termine sukladno Zakonu, odnosno umjesto doprinos sustava osiguranja depozita koristiti premija za osigurane depozite.

### 1.b. Očitovanje

Primjedba se prihvaća te će se sukladno prijedlogu izvršiti terminološko usklađenje kroz cijeli tekst Odluke.

### 2.a. Komentari u javnoj raspravi

Nadalje, molimo uskladiti naziv teksta Odluke s tekstom iz članka 21. stavak 12 Zakona o osiguranju depozita kao i samim sadržajem navedenim u Predmetu Odluke, a to je: "*Odluka o postupku odlučivanja o zahtjevu za izdavanje odobrenja Državnoj agenciji za osiguranje štednih uloga i sanaciju banaka na predloženu metodologiju za izračun stupnja rizičnosti pojedine kreditne institucije s odobrenjem za rad u Republici Hrvatskoj.*"

### 2.b. Očitovanje

Primjedba se djelomično prihvaća. Naslov odluke je izmjenjen na način da naslov odluke glasi: "Odluka o postupku odobravanja metodologije za određivanje stupnja rizičnosti kreditnih institucija pri izračunu premija za osigurane depozite"

### 3.a. Prijedlog odredbe upućen u javnu raspravu

#### Premija za osiguranje depozita Članak 3.

(2) U izračun stupnja rizičnosti kreditne institucije Agencija će uključiti i ciklički faktor koji mora biti jednak za sve kreditne institucije u određenoj godini.

### 3.b. Komentari u javnoj raspravi

Predlažemo da se članak 3. stavak 2. Odluke izmijeni na način da se odrede ciklički faktori za male i velike kreditne institucije.

### 3.c. Očitovanje

Primjedba se ne prihvaća. Naime, razlike u procikličnosti rizika ovise o poslovnim modelima čiji segmenti kod svake kreditne institucije pojedinačno mogu varirati u vremenu zbog niza faktora, što otežava identifikaciju cikličke komponente u stopama rizičnosti na individualnoj razini. Čak i u slučaju određivanja diferenciranog cikličkog faktora za "male" i "velike" kreditne institucije moguće su razlike unutar navedenih grupa kreditnih institucija koje i dalje ne bi bile uvažene jer procikličnost rizika nije uvijek nužno vezana samo uz veličinu kreditne institucije. Navedeno bi onemogućavalo konzistentnu primjenu diferenciranog cikličkog faktora.

### 4.a. Prijedlog odredbe upućen u javnu raspravu

#### Formula izračuna Članak 5.

(3) Granične vrijednosti pojedinog pokazatelja  $A_j$  ( $a_j$  i  $b_j$ ) trebaju biti jednake za sve kreditne institucije te osigurati dovoljnu osjetljivost pri razlikovanju kreditnih institucija prema pokazateljima rizika, regulatornim zahtjevima i povijesnim podacima.

### 4.b. Komentari u javnoj raspravi

Predlažemo da se u ovom segmentu Odluke navedu različite granične vrijednosti zasebno za grupu banaka i štednih banaka, zasebno za grupu stambenih štedionica.

Naime, stambene štedionice kao kreditne institucije čije poslovanje je dodatno propisano Zakonom o stambenoj štednji i državnom poticanju stambene štednje su niskorizične kreditne institucije čije poslovanje je ograničeno isključivo na stambene kredite i stambenu štednju. Isto tako, štedionice imaju zakonsko ograničenje ulaganja viška sredstva isključivo u poslovne banke visokog rejtinga i ulaganja u državne vrijednosne papire. Sve to u konačnici rezultira niskim profilom rizičnosti što se u prvom redu očituje nižom „Implicitnom stopom rizičnosti imovine“, nižim „Omjerom neprihodujućih kredita“ i ostalim pokazateljima koje treba promatrati unutar grupe sličnih kreditnih institucija („omjer kapitala i imovine“, „pokrivenost loših kredita“, „povrat na aktivu“ itd.) odnosno unutar grupe stambenih štedionica.

Također, smatramo da se svrstavanjem štedionica unutar ukupne grupe kreditnih institucija (dakle zajedno sa bankama i štednim bankama) neće osigurati dovoljna osjetljivost pri razlikovanju kreditnih institucija te da se ne bi mogao dodijeliti pravilan profil rizičnosti te sukladno tome niti izračunati adekvatni doprinos sustavu osiguranja depozita. Iako je Odluka predvidjela razlikovanje niskorizičnog sektora („Indikator niskorizičnog sektora“), smatramo da je „Minimalni ponder“ za taj pokazatelj prenizak te nema prikladan utjecaj na izračun doprinosa. Sukladno svemu navedenom, predlažemo razlikovanje grupe „banaka i štednih banaka“ te grupe „stambenih štedionica“ u svrhu osiguravanja dovoljne osjetljivosti (članak 5., stavak 3.), a sve u cilju izračuna adekvatnog profila rizičnosti.

#### **4.c. Očitovanje**

Primjedba se ne prihvaća. Upravo vodeći računa o činjenici da se stambene štedionice zbog niza razloga mogu smatrati niskorizičnim sektorom u Odluku unijet je indikator "niskorizičnog sektora", a prikladnost pripadajućeg pondera valja ocijeniti holistički. Osim navedenog niža rizičnost stambenih štedionica reflektirati će se i kroz druge pokazatelje navedene u Odluci, što je u samoj primjedbi također navedeno, pa nije potrebnopredloženom diferencijacijom pojačati isti učinak jer može dovesti do umjetno niskih ocjena rizičnosti. Primjerenost takvog pristupa dodatno je osigurana postupkom prethodnog izdavanja odobrenja metodologije od strane Hrvatske narodne banke.

#### **5.a. Prijedlog odredbe upućen u javnu raspravu**

##### **Temeljni pokazatelji rizika Članak 6.**

(3) Iznimno od stavka 2. ovoga članka, određeni temeljni pokazatelj može biti isključen i zamijenjen drugim, pri čemu će Agencija voditi računa da je predloženi zamjenski pokazatelj najprimjereniji, te da osigurava da pokazatelj adekvatno odražava rizike koje kreditne institucije predstavljaju za sustav.

## **5.b. Komentari u javnoj raspravi**

Predlažemo da se člankom 6. stavkom 3. propišu slučajevi u kojima se temeljni pokazatelji mogu mijenjati te da se definiraju i zamjenski pokazatelji.

## **5.c. Očitovanje**

Primjedba se ne prihvaća. Temeljni pokazatelji iz Priloga 1 Odluke su izabrani kao oni pokazatelji koji najprimjerenije odražavaju rizike u poslovanju kreditnih institucija. Zamjenski pokazatelji su predviđeni samo u iznimnim slučajevima kada zbog promijenjenih okolnosti određeni temeljni pokazatelj više nije adekvatan te je zbog toga isključen.

## **6.a. Prijedlog odredbe upućen u javnu raspravu**

### **Vrijednost pokazatelja Članak 8.**

(3) Za izračun vrijednosti pokazatelja rizika koriste se podaci na temelju revizorskih izvješća.

## **6.b. Komentari u javnoj raspravi**

Pitanje koje nam se postavlja iz Nacrta Odluke o metodi izračuna doprinosa sustavu osiguranja depozita je izvor podataka za izračun vrijednosti pokazatelja rizika. U članku 8., stavku 3. navedeno je da se za izračun vrijednosti pokazatelja rizika koriste podaci na temelju revizorskih izvješća. U prilogu 1. „Temeljni pokazatelji po kategorijama rizika i pripadajući ponderi“ navedeni su pokazatelji rizika koje ne možemo pronaći u revizorskom izvješću. Pitanje je kako će Agencija dolaziti do tih podataka? Da li će to biti obveza banaka da dostave Agenciji potrebne podatke ili će HNB dostaviti Agenciji potrebne podatke (konkretno FINREP i COREP set izvještaja)?

## **6.c. Očitovanje**

Sukladno članku 21. stavku 8. Zakona o osiguranju depozita ("Narodne novine" 82/2015) propisano je da Hrvatska narodna banka dostavlja Agenciji podatke za izračun profila rizičnosti pojedine kreditne institucije temeljem dostavljenih revidiranih podataka kreditnih institucija za prethodnu poslovnu godinu. S obzirom na navedeno, kreditne institucije ne dostavljaju navedene podatke Agenciji.

## **7.a. Prijedlog odredbe upućen u javnu raspravu**

## **Ponderi za pokazatelje rizika**

### **Članak 9.**

(3) Zbroj minimalnih pondera navedenih u Prilogu 1 ove Odluke iznosi 90 %. Preostalih 10% fleksibilnih pondera (FP) potrebno je rasporediti na dodatne pokazatelje.

#### **7.b. Komentari u javnoj raspravi**

Što se tiče samih pondera za pojedine pokazatelje rizičnosti kreditnih institucija, EBA-ine smjernice predlažu omjer minimalnih i fleksibilnih pondera 75:25%. Iste međutim, dozvoljavaju nacionalnim tijelima samostalno odlučivanje uz napomenu da isti ne smiju značajno odstupati od supervizorske procjene rizika za pojedinu kreditnu instituciju. Stoga Vas molimo potvrdu da li su pokazatelji i ponderi iz Priloga 1. Odluke u stvari pokazatelji i ponderi na temelju kojih izračunavate supervizorske procjene rizika?

#### **7.c. Očitovanje**

Pokazatelji navedeni u Prilogu 1 Odluke samo su dio skupa pokazatelja koje se koristi prilikom supervizorske procjene profila rizičnosti, ali pokrivaju relevantna područja rizika. Onaj dio pokazatelja koji je Smjernicama zadan i čije međusobne odnose s aspekta sintetiziranja zapravo modeliraju pripadajući ponderi (skupno 75%) je univerzalan skup za sve zemlje članice, dok je nacionalnim tijelima dopušteno samostalno odlučivanje o drugim pokazateljima i ponderima (skupno 25%) kako bi uvažili specifičnosti sustava. No, kako postoji mogućnost da takvo proširenje skupa pokazatelja rezultira neprimjerenim odstupanjem dobivenih stopa rizičnosti (pojedinačno za kreditne institucije, odnosno za raspršenost u sustavu i njihov međusobni odnos) od supervizorskih procjena profila rizičnosti, Hrvatska narodna banka je među temeljne pokazatelje navela još dva pokazatelja sa skupnim ponderom koji se nalazi u rasponu od 11,5%-18,5% čime se vjerojatnost takvog ishoda smanjuje. Za potencijalno dodatne i neobavezne pokazatelje o kojima samostalno može odlučiti Agencija preostaje još od 6,5%-13,5% slobodnih pondera. Konačni metodološki okvir, uključujući i mogućnost korištenja tih dodatnih pokazatelja i pondera, bit će predmetom postupka izdavanja odobrenja.

#### **8.a. Prijedlog odredbe upućen u javnu raspravu**

## **Zahtjev za izdavanje prethodnog odobrenja**

### **Članak 10.**

(2) Uz zahtjev za izdavanje odobrenja Agencija je dužna priložiti:

- opis načina izračuna stupnja rizičnosti za svaku pojedinu kreditnu instituciju, i pokazatelje rizika, granične vrijednosti, pondere i transformacijsku funkciju koje pri tome koristi

- simulaciju izračuna stupnja rizičnosti za svaku pojedinu kreditnu instituciju za tekuću godinu sukladno dostavljenoj metodologiji,
- simulaciju izračuna premije koju bi svaka pojedina kreditna institucija bila dužna platiti sukladno dostavljenoj metodologiji i
- datum planiranog početka primjene metodologije.

### **8.b. Komentari u javnoj raspravi**

Predlaže se izbrisati u članku 10. stavku 2. alineja 3. koja glasi: "*simulaciju izračuna premije koju bi svaka pojedina kreditna institucija bila dužna platiti sukladno dostavljenoj metodologiji*"

### **8.c. Očitovanje**

Primjedba se prihvaća te će se izmijeniti konačan tekst Odluke.

### **9.a. Prijedlog odredbe upućen u javnu raspravu**

#### **Izvjestavanje**

##### **Članak 12.**

(1) Agencija izvješćuje Hrvatsku narodnu banku o primjeni metodologije najmanje jednom godišnje na način da dostavi izračune stupnja rizičnosti svake kreditne institucije za tekuću godinu i procijene iznosa premije koju je svaka pojedina kreditna institucija dužna platiti u narednom tromjesečju.

(2) Izvješće se podnosi najkasnije do 30. lipnja tekuće godine.

#### **Ažuriranje metodologije**

##### **Članak 13.**

(1) Agencija je dužna zatražiti odobrenje Hrvatske narodne banke prije izmjene metodologije. U postupku odlučivanja o zahtjevu za izmjenu metodologije primjenjuju se odredbe ove Odluke o odlučivanju o zahtjevu za izdavanje prethodnog odobrenja.

(2) Ako nastupe značajnije promjene pokazatelja rizika, makroekonomskih karakteristika sustava ili postupka nadzora, Hrvatska narodna banka može Agenciji predložiti izmjenu metodologije u određenom roku.

(3) Agencija će izmijeniti metodologiju sukladno prijedlogu Hrvatske narodne banke i podnijeti joj zahtjev za izdavanje odobrenje na izmijenjenu metodologiju.

(4) Hrvatska narodna banka može ukinuti odobrenje za primjenu postojeće metodologije ako metodologija više ne ispunjava uvjete propisane ovom Odlukom.

(5) Ako Hrvatska narodna banka ukine odobrenje za primjenu metodologije, smatra se da je stupanj rizičnosti kreditne institucije 100%..

### **9.b. Komentari u javnoj raspravi**

Ne slažemo se s predloženim tekstom navedenim u članku 12. Odluke jer jednom kad je metodologija odobrena, Agencija nema nikavu obvezu tražiti ponovo odobrenje za primjenu već odobrene metodologije.

U slučaju da Agencija samostalno ili na prijedlog HNB-a utvrdi potrebu za izmjenama i ažuriranjem metodologije dužna je tražiti prethodno odobrenje prije primjene iste, odnosno provesti postupak odobravanja sukladno Odluci.

Nadalje, u dijelu dostave iznosa premije koju je svaka pojedina kreditna institucija dužna platiti, a sukladno Načelu br. 7. iz EBA Smjernica za izračun premije osiguranja depozita u kojem je navedeno da povjerljive informacije treba zaštititi i to na način da SOD-ovi javnosti trebaju otkriti barem opis metode izračuna i parametare formule za izračun, uključujući i pokazatelje rizika, ali ne nužno i njihove odgovorajuće pondere, no suprotno tome rezultate klasifikacije rizika i njezinih sastavnica za određenu instituciju članicu treba otkriti toj instituciji, a ne javnosti. U skladu sa navedenim smatramo da informacija o iznosu premije kao i izračun stupnja rizičnosti treba biti dostavljena samo predmetnoj instituciji.

### **9.c. Očitovanje**

Primjedba se djelomično prihvaća. Člankom. 21. st. 10. Zakona o osiguranju depozita je propisano da Agencija izrađuje vlastitu metodologiju te je redovito ažurira. U stavku 11. istog članka je propisano da HNB daje odobrenje prije početka korištenja metodologije iz stavka 10. što znači da HNB daje odobrenje prije primjene nove ili ažurirane metodologije. Stavkom 12. istog članka je propisano da HNB propisuje postupak dobivanja odobrenja na ažuriranu i izmijenjenu metodologiju.

Uz to smjernicama i to Točkom 14. Smjernice je propisano: "SOD-ovi trebaju tražiti odobrenje od nadležnih tijela prije početka provedbe metode izračuna. SOD-ovi trebaju dobiti obnovu odobrenja nadležnih tijela učestalošću koju nadležna tijela smatraju primjerenom i u svakom slučaju prije uvođenja značajnih promjena već odobrene metode izračuna. Nadležna tijela treba obavješćivati o nematerijalnim promjenama na godišnjoj osnovi." Konačan tekst Odluke će se izmijeniti na način da se u potpunosti uskladi sa navedenim odredbama Zakona o osiguranju depozita i Smjernice.

### **10.a. Prijedlog odredbe upućen u javnu raspravu**

**Povjerljivost podataka i informacija**



## Članak 14.

Agencija i zaposlenici Agencije dužni su sve podatke i informacije izračun profila rizičnosti koje su zaprimili od Hrvatske narodne banke ili od kreditnih institucija, kao i sam profil rizičnosti kreditnih institucija, čuvati kao povjerljive.

### 10.b. Komentari u javnoj raspravi

Predlaže se u članku 14. postojeći tekst zamjeniti sljedećim: " Hrvatska narodna banka i svi zaposlenici Hrvatske narodne banke odnosno Agencija i svi zaposlenici Agencije dužni su sve podatke i informacije koje međusobno razmjenjuju radi potrebe izrade metodologije za izračun stupnja rizičnosti čuvati kao povjerljive, te ih bez prethodne pisane suglasnosti neće objaviti ili učiniti dostupnim trećim osobama, a sve sukladno odredbama Zakona o osiguranju depozita i Zakona o kreditnim institucijama."

### 10.c. Očitovanje

Primjedba se prihvaća te će se sukladno tome izmjeniti konačan tekst Odluke.

### 11.a. Prijedlog odredbe upućen u javnu raspravu

#### Prilog 1. Temeljni pokazatelji po kategorijama rizika i pripadajući ponderi

Područje rizika (z) i pokazatelj rizika (A)	Opis	Minimalni ponder (MP)	Fleksibilni ponder (FP)
<b>Kapital</b>		<b>18%</b>	
Omjer kapitala i imovine	Brojnik: Regulatorni kapital Nazivnik: Ukupna neto imovina (neto imovina i klasične izvanbilančne stavke)	9%	
Stopa redovnog osnovnog kapitala	Brojnik: Redovni osnovni kapital Nazivnik: Ukupan iznos izloženosti riziku	9%	
<b>Likvidnost i izvori financiranje</b>		<b>18%</b>	
Koeficijent likvidnosti	Brojnik: Trenutno utrživa imovina Nazivnik: Neto imovina	9%	
Omjer kredita i depozita	Brojnik: Krediti nefinancijskom sektoru Nazivnik: Depoziti nefinancijskom sektoru	9%	
<b>Kvaliteta imovine</b>		<b>26%</b>	
Omjer neprihodujućih kredita	Brojnik: B i C bruto krediti Nazivnik: Ukupni bruto krediti	13%	
Pokrivenost loših kredita	Brojnik: ispravci vrijednosti za B i C kredite Nazivnik: B i C bruto krediti	13%	

<b>Poslovni model i upravljanje</b>		<b>15%</b>	
Implicitna stopa rizičnosti imovine	Brojnik: Iznos izloženosti ponderiran rizikom Nazivnik: Ukupna imovina (neto imovina i klasične izvanbilančne stavke)	6,5%	
Povrat na aktivu	Brojnik: Neto dobit Nazivnik: Neto imovina Napomena: uzima se prosjek 2 godine	6,5%	
Indikator niskorizičnog sektora	Binarna vrijednost: 1=kreditna institucija pripada niskorizičnom sektoru; 0=kreditna institucija ne pripada niskorizičnom sektoru	2%	
<b>Mogući gubici za Agenciju</b>		<b>13%</b>	
Udjel neopterećene imovine u osiguranim depozitima	Brojnik: Neopterećena imovina Nazivnik: Osigurani depoziti	13%	
<b>Zbroj</b>		<b>90%</b>	<b>10%</b>

### 11.b. Komentari u javnoj raspravi

Kako bi metodologija i ponderi rizika na temelju kojih će DAB izračunavati RBP što manje odstupali od supervizorske procjene rizičnosti kreditnih institucija (SREP-a 1) potrebno je da HNB u tablicu iz priloga 1. Odluke predloži prihvatljiv raspon pojedinog pondera, a posebno ako isti odstupaju od EBA-inih minimalnih pondera.

### 11.c. Očitovanje

Primjedba se prihvaća te će se izmjeniti konačan tekst Odluke.